

บทเรียนที่ 10

ค่าประกัน

สาระการเรียนรู้

1. ลักษณะสำคัญของสัญญาค้ำประกัน
2. ค้ำประกันมีได้แต่เฉพาะหนี้อันสมบูรณ์
3. สัญญาค้ำประกันต้องระบุหนี้หรือสัญญาค้ำประกันโดยชัดแจ้ง
4. ผู้รับเงื่อนไขและผู้ค้ำประกันหลายคน
5. ผลก่อนการชำระหนี้ของผู้ค้ำประกัน
6. ผลหลังการชำระหนี้ของผู้ค้ำประกัน
7. ความระงับของสัญญาค้ำประกัน

1. ลักษณะสำคัญของสัญญาดำประกัน

เจ้าหน้าที่รอบคอบจะเรียกหาหรือให้ลูกหนี้หาหลักประกันด้วยการให้ลูกหนี้หาบุคคลอื่นหรือบุคคลภายนอกมาประกันหนี้หนี้ ซึ่งเรียกกันว่าผู้ค้ำประกัน

ลักษณะสำคัญของสัญญาค้ำประกัน จึงมีดังนี้

- ✓ มีหนี้ประธานระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้เกิดขึ้นก่อน
- ✓ มีหนี้อุปกรณ์ระหว่างบุคคลภายนอกกับเจ้าหนี้ตามมา
- ✓ ผู้ค้ำประกันจะชำระหนี้แทนลูกหนี้
- ✓ ผู้ค้ำประกันสามารถทำสัญญาได้โดยตรงกับเจ้าหนี้
- ✓ ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ค้ำประกัน
- ✓ ผู้ค้ำประกันอาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้

2. คำประกันมีได้แต่เฉพาะหนี้อันสมบูรณ์

การคำประกันจะเกิดขึ้นได้ต้องมีสัญญา
ประธาน คือ สัญญาอันดับหนึ่งที่เกิดหนี้
และเป็นหนี้อันสมบูรณ์ ถ้าสัญญาประธานเป็นหนี้ที่
ไม่สมบูรณ์ สัญญาค้ำประกันอันเป็นสัญญารองหรือ
สัญญาอุปกรณ์ก็ไม่สมบูรณ์ด้วย

3. สัญญาค้ำประกันต้องระบุหนี้หรือ สัญญาค้ำประกันโดยชัดแจ้ง

3.1 การระบุหนี้ในสัญญาค้ำประกันโดยชัดแจ้ง

- **วัตถุประสงค์ในการก่อหนี้รายที่ค้ำประกัน** หมายความว่า การค้ำประกันครั้งนี้ค้ำประกันให้กับใคร
- **ลักษณะของมูลหนี้** หมายความว่า มูลหนี้ที่เกิดขึ้นเนื่องจากสาเหตุอะไร
- **จำนวนเงินสูงสุดที่ค้ำประกัน** ถ้ายอดเงินที่กู้ยืมมีจำนวนห้าหมื่นบาท ผู้ค้ำประกันมีความประสงค์ค้ำประกันเต็มจำนวนเงินห้าหมื่นบาท หรือจะค้ำประกันไม่เต็มจำนวนก็ระบุไว้ให้ชัดแจ้ง
- **ระยะเวลาในการค้ำประกัน** ผู้ค้ำประกันจะค้ำประกันตลอดระยะเวลา 2 ปี หรือจะระบุค้ำประกันเพียงระยะเวลา 1 ปี ก็ระบุให้ชัดแจ้ง

3.2 ผู้ค้าประกันย่อมรับผิดชอบเฉพาะหนี้ที่ระบุไว้ในสัญญา

สาระสำคัญในการทำสัญญาค้าประกันจะมีหัวข้อหรือสาระสำคัญใหม่ ๆ อยู่ 4 ประการว่า วัตถุประสงค์ในการก่อหนี้คืออะไร ลักษณะของมูลหนี้จำนวนเงินสูงสุดที่ค้าประกัน และระยะเวลาในการค้าประกัน ดังที่กล่าวในวรรคก่อน และวรรคนี้เป็นการย้ำว่า **ผู้ค้าประกันย่อมรับผิดชอบเฉพาะหนี้ที่ระบุไว้ในสัญญาเท่านั้น**

3.3 คำประกันเกิดจากความสำคัญผิด

หากผู้คำประกันรู้เหตุสำคัญผิดหรือไร้ความสามารถในขณะที่เข้าทำสัญญาผูกพันตน การคำประกันจะมีได้แต่เฉพาะเพื่อหนีอันสมบูรณ์แต่ถ้าการคำประกันได้เกิดขึ้นเพราะสำคัญผิดซึ่งอาจสำคัญผิดในคุณสมบัติของบุคคลหรือเป็นผู้ไร้ความสามารถ ในขณะที่ทำสัญญาผู้คำประกันก็ทราบดีแล้วในคุณสมบัติของลูกหนี้ กฎหมายบัญญัติว่าอาจมีประกันอย่างสมบูรณ์ได้

3.4 ข้อตกลงให้ผู้ค้าประกันรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมเป็นโมฆะ

การทำสัญญาค้ำประกันที่กฎหมายระบุให้ผู้ค้าประกันต้องระบุข้อความไว้โดยชัดแจ้ง จำนวน 4 ข้อ หรือ 4 ประเด็น ถือว่าเป็น **สาระสำคัญ** ของสัญญาค้ำประกัน หากมีการตกลงหรือข้อตกลงใดให้ผู้ค้าประกันต้องรับผิดชอบ **เช่นเดียวกับกับลูกหนี้ชั้นต้น** คือผู้ก่อหนี้ หรือตกลงให้รับผิดชอบ **เสมือนเป็นลูกหนี้ร่วม** กับลูกหนี้ชั้นต้น กฎหมายให้ **ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ** ใช้บังคับต่อกันไม่ได้

4. ผู้รับเงื่อนไขและผู้กำกับหลายคน

ผู้รับเงื่อนไข คือ **ผู้กำกับของผู้กำกับ** หรือพูดให้เข้าใจยิ่งขึ้น คือ **ผู้กำกับของผู้กำกับ** อีกคนหนึ่งนั่นเอง กล่าวคือ มีผู้กำกับ 2 คน **คนแรก** เรียกว่า ผู้กำกับลูกหนี้ ส่วนอีกคนเรียกว่า **ผู้รับเงื่อนไขเป็นผู้กำกับ** ของ **ผู้กำกับคนแรก** ด้วยตัวเอง เมื่อลูกหนี้ผิดนัดไม่ชำระหนี้และผู้กำกับคนแรกก็ไม่ชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ **ผู้รับเงื่อนไข** คือ ผู้กำกับคนที่สอง จะชำระหนี้แทนแก่เจ้าหนี้

5. ผลก่อนการชำระหนี้ของผู้ค้ำประกัน

1. ลูกหนี้ผิดนัด

- เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด
- ถ้าเจ้าหนี้มิได้บอกกล่าวเป็นหนังสือถึงผู้ค้ำประกันภายในกำหนด 60 วัน นับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด เจ้าหนี้จะคิดดอกเบี้ยค่าสินไหมทดแทน ภายหลังที่ลูกหนี้ผิดนัดมิได้
- ให้ผ่อนชำระเป็น 3 งวด งวดละ 15 วัน เฉพาะในส่วนที่ตนต้องรับผิดชอบก็ได้ ถ้าเจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันก็เป็นอันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ
- ระหว่างที่ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ตามเงื่อนไข เจ้าหนี้จะเรียกดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น เพราะเหตุลูกหนี้ผิดนัดมิได้
- ผู้ค้ำประกันมีสิทธิตามกฎหมายใช้สิทธิให้ลูกหนี้ที่ตนได้ค้ำประกันและชำระหนี้แทนไปแล้วให้กับตนได้

2. สิทธิของผู้ค้ำประกันก่อนการชำระหนี้

- ผู้ค้ำประกันไม่จำเป็นต้องชำระหนี้ก่อนถึงเวลาที่กำหนดที่จะชำระ
- ลูกหนี้ผิดนัดผู้ค้ำประกันมีสิทธิบ้ายเบี่ยงการชำระหนี้ได้

3. เหตุทำให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากการค้ำประกัน ในกรณีที่เจ้าหนี้กระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการลดจำนวนหนี้ที่มีการค้ำประกัน รวมทั้งดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาวะติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้น ถ้าลูกหนี้ได้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้วก็ดี ลูกหนี้ไม่ได้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดดังกล่าว แต่ผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้ตามที่ได้ลดนั้นแล้วก็ดี ทั้งที่ไม่ว่าจะล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ได้ลดดังกล่าวแล้วหรือไม่ก็ตาม ให้ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นจากการค้ำประกัน

4. อายุความสะดุดหยุดลง หมายถึง สิทธิเรียกร้องใด ๆ ที่เริ่มนับแต่ขณะที่อาจบังคับสิทธิเรียกร้องได้ เรียกว่า อายุความเริ่มต้นนับเพื่อดำเนินการต่อไป เหตุที่ทำให้อายุความนับต่อไม่ได้เรียกว่า อายุความสะดุดหยุดลง ระยะเวลาที่ผ่านมาแล้วไม่นับเข้าในอายุความ สาเหตุทำให้อายุความสะดุดหยุดลงมีหลายกรณี เช่น ลูกหนี้รับสภาพหนี้ต่อเจ้าหนี้ เจ้าหนี้ฟ้องคดีเพื่อตั้งหลักฐานสิทธิเรียกร้อง เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย เจ้าหนี้มอบข้อพิพาทให้อนุญาตไต่สวนการพิจารณา

6. พลหลังการชำระหนี้ของพุดำประกัน

เมื่อผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้แทนลูกหนี้แล้วยอมได้สิทธิตามกฎหมาย คือ

1. **มีสิทธิไล่เบียดเอาจากลูกหนี้** เพื่อต้นเงินกับดอกเบี้ย และเพื่อการที่ต้องสูญหายหรือเสียหายไปอย่างไร้ เพราะการค้ำประกันนั้น และผู้ค้ำประกันยอมเข้ารับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ บรรดามีเหนือลูกหนี้ด้วย

2. **มีการกระทำของเจ้าหนี้บางอย่างหนึ่ง** เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจจะเข้ารับช่วงสิทธิได้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนในสิทธิที่ดี จํานองก็ดี จํานำก็ดี และบุริมสิทธิอันได้ให้ไว้แก่เจ้าหนี้แต่ก่อน หรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกันเพื่อชำระหนี้ นั้น ท่านว่า **ผู้ค้ำประกันยอมหลุดพ้นจากความรับผิด** เพียงเท่าที่ต้องเสียหายเพราะการนั้น

3. **ข้อต่อสู้ของผู้ค้ำประกันต่อเจ้าหนี้** เมื่อมีการเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ที่ค้ำประกัน ผู้ค้ำประกันมีสิทธิยกข้อต่อสู้ของตนที่มีรวมทั้งสิทธิของลูกหนี้ ที่มีต่อเจ้าหนี้ ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้

4. **ผู้ค้ำประกันซึ่งละเลยไม่ยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้** ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ นั้น ยอมสิ้นสิทธิที่จะไล่เบียดเอาแก่ลูกหนี้เพียงเท่าที่ไม่ยกขึ้นต่อสู้ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า ตนมิได้รู้ว่ามีข้อต่อสู้เช่นนั้น และที่ไม่รู้เช่นนั้นมิได้เป็นเพราะความผิดของตน

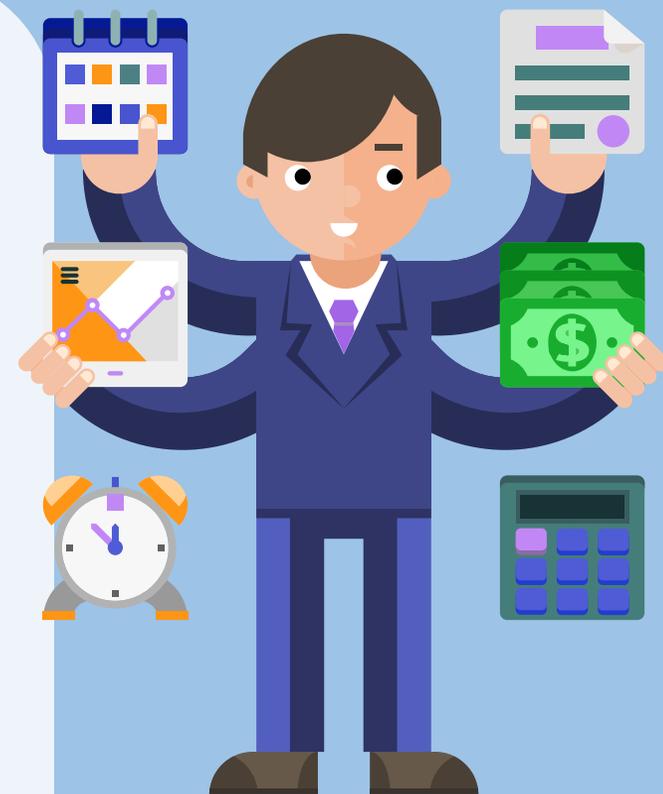

7. ความระงับของสัญญาดำประการกัน

สัญญาคำประกันระงับไปด้วยเหตุใหญ่ ๆ 5 ประการ ดังนี้

1. **หนี้ประธานหรือมูลหนี้ระงับไป** กล่าวคือ สัญญาประธานหรือหนี้ประธาน ได้แก่ มูลหนี้เดิมที่ลูกหนี้ได้ทำขึ้นกับเจ้าหนี้ หากมูลหนี้เดิมระงับสัญญาคำประกันอันเป็นหนี้อุปกรณ์ก็ระงับไปด้วยมูลหนี้เดิมอาจระงับได้ ด้วยเหตุต่าง ๆ เช่น ชำระหนี้ ปลดหนี้

2. **เมื่อสิ้นระยะเวลาของสัญญาตามที่กำหนดไว้ในสัญญาคำประกัน โดยชัดแจ้ง**

3. ผู้ค้าประกันใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาคราวเป็นอนาคต การใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาของผู้ค้าประกัน **ต้องเป็นการค้าประกันในกิจการเนื่องกันไปหลายคราวไม่มีจำกัดเวลาและเป็นคุณแก่เจ้าหนี้** ผู้ค้าประกันอาจเลิกเสียเพื่อคราวเป็นอนาคตได้ โดยบอกกล่าวความประสงค์ที่จะเลิกสัญญานั้นแก่เจ้าหนี้คำว่า **“กิจการเนื่องกันไปหลายคราวไม่มีจำกัดเวลา”** หมายถึง มีการประกันหลายครั้งไม่ใช่เพียงครั้งเดียวและ **ไม่มีจำกัดเวลา** คือไม่ได้กำหนดเวลาสิ้นสุด

4. ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากความรับผิดเพราะผ่อนเวลา

ถ้าการค้าประกันหนึ่งนั้นเป็นหนึ่งอื่นจะต้องชำระ ณ เวลาที่มีกำหนดแน่นอน และเจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้โดยที่ผู้ค้าประกันมิได้ตกลงด้วย ผู้ค้าประกันยอมหลุดพ้นจากความรับผิด 22 เช่น นายดำกู้เงินนายแดงกำหนดชำระคืนภายใน 6 เดือน โดยมีนายไก่อเป็นผู้ค้าประกัน ครั้นนี้ถึงกำหนดชำระ นายแดงเจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้นายดำอีก 1 เดือน โดยนายไก่อผู้ค้าประกันมิได้ร่วมรู้หรือตกลงด้วย เช่นนี้นายไก่อยอมพ้นจากความรับผิดการเป็นผู้ค้าประกัน

5. เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระผู้ค้ำประกันขอชำระหนี้ ถ้าเจ้าหนี้
ไม่ยอมรับชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิด

หลักกฎหมายข้อนี้ หมายถึง หนี้ถึงกำหนดชำระแล้ว ผู้ค้ำ
ประกันมาขอชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ แต่เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้
และไม่มีเหตุอื่นอันจะอ้างว่าไม่ยอมรับเพราะอะไรได้ผู้ค้ำประกัน
ย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดจากการเป็นผู้ค้ำประกัน

